

РІШЕННЯ
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Разова спеціалізована вчена рада Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(повне найменування закладу вищої освіти (наукової установи),
Міністерства освіти і науки України, м. Харків прийняла рішення
підпорядкування (у родовому відмінку), місто)
про присудження ступеня доктора філософії галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки
(галузь знань)
на підставі прилюдного захисту дисертації "Студентський абсентеїзм в інформаційному
суспільстві"
(назва дисертації)
за спеціальністю 054 – Соціологія
(код і найменування спеціальності відповідно до Переліку галузей знань і
спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти)
"18" листопада 2023 року.

Крижанівська Вікторія Ігорівна 1995 року народження,
(прізвище, ім'я, по батькові (у разі наявності) здобувача)
громадянин України,
(назва держави, громадянином якої є здобувач)
освіта вища: закінчила у 2018 році магістратуру Харківського національного університету імені
В. Н. Каразіна
(найменування закладу вищої освіти)
за спеціальністю 054 – Соціологія
(за дипломом)

Працює заступником директора в центрі зв'язків з громадськістю Харківського
національного університету імені В. Н. Каразіна Міністерства освіти і науки України, м. Харків
(посада) (місце основної роботи, відомче підпорядкування, місто)
з 2017 р. до цього часу.

Дисертацію виконано у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна
Міністерства освіти і науки України, м. Харків
(найменування закладу вищої освіти (наукової установи),
підпорядкування, місто)

Науковий керівник (керівники) Фоломєєв Максим Анатолійович
(прізвище, ім'я, по батькові (у разі наявності),
кандидат політичних наук, доцент кафедри прикладної соціології та соціальних комунікацій
соціологічного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
науковий ступінь, вчене звання, місце роботи, посада)

Здобувач має 11 наукових публікацій за темою дисертації, з них 6 статей у наукових фахових
виданнях України:

1. Крижанівська В. І. Упередження про політику як мотиваційна складова молодіжного абсентеїзму. *Науково-теоретичний альманах Грані*. 2022. Том 25. № 6. С. 157–164.
2. Крижанівська В. І. Співвідношення та взаємозв'язок політичної пасивності та громадянської активності студентства. *Габітус*. 2022. № 41. С. 26–32.
3. Крижанівська В. І. Упередження про політику як мотиваційна складова молодіжного абсентеїзму. *Науково-теоретичний альманах Грані*. 2022. Том 25. № 6. С. 157–164.

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

Рецензенти:

1. Вінникова Наталія Анатоліївна, доктор політичних наук, доцент, професор кафедри політології філософського факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, зазначила, що досліджувана тема є надзвичайно актуальною, оскільки в сучасному українському суспільстві спостерігається тенденція до політичної пасивності та ухилення від участі у політичних процесах серед студентської молоді, а політична нестабільність спричиняє розчарування громадян у політиці та апатію до політичної участі. Після незначних зауважень та дискусійних питань стосовно рекомендацій, які запропоновані у дисертації, зокрема щодо того, що деякі рекомендації, запропоновані здобувачкою, є досить абстрактними, наприклад, «формування партисипаторної політичної культури з моделлю представницьких дорадчих процесів (на основі європейського досвіду)», «розвиток і підтримка низового громадянського активізму», що потребує більш коректного формулювання, зокрема щодо пропонування інструментів реалізації та розуміння того, для кого спрямовані дані рекомендації, Вінникова Н. А. зазначила, що зазначені зауваження є важливими, проте не критичними – не знижують цінність дисертаційної роботи і не впливають на якість дисертаційної роботи та обґрунтованість висновків, які дисертантка отримала внаслідок проведення теоретичного аналізу та емпіричного дослідження, і що дисертаційна робота Крижанівської Вікторії Ігорівни «Студентський абсентеїзм в інформаційному суспільстві» за рівнем теоретичної обґрунтованості, новизною та практичним значенням її результатів є завершеною самостійно виконаною науковою працею, а її авторка заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки, за спеціальністю 054 – Соціологія.

2. Дейнеко Олександра Олександрівна, кандидат соціологічних наук, доцент, доцент кафедри прикладної соціології та соціальних комунікацій, доцент кафедри соціології соціологічного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, підкреслила, що дисертація Крижанівської В. І. представляє собою самостійне, завершене та цілісне наукове дослідження. В роботі вдало поєднані теоретичний, методологічний і емпіричний рівні соціологічного дослідження, текст роботи добре структурований, викладений професійною соціологічною мовою, відрізняється високим рівнем методологічної культури. Вона зазначила, що практичне значення результатів дослідження полягає в розширенні знання про стан та тенденції актуалізації абсентеїзму студентів в сучасній Україні, а також в окресленні шляхів його подолання/мінімізації, наведених у сформульованих дисертанткою рекомендаціях. Наприкінці дискусії, після незначних зауважень Дейнеко О. О. зазначила, що озвучені зауваження не впливають на загальну високу оцінку дисертаційного дослідження Крижанівської В. І. Наприкінці Дейнеко О. О. підкреслила, що враховуючи високий рівень виконаних досліджень, а також актуальність теми роботи, наукову новизну результатів та їхнє наукове і практичне значення, Крижанівська В. І. заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань

Опоненти:

3. Зоська Яна Володимирівна, доктор соціологічних наук, професор, професор кафедри філософії та соціології Маріупольського державного університету, зазначила, що аналіз тексту дисертації та змісту публікацій Крижанівської В. І. дає змогу зробити висновок, що результати є науково обґрунтованими, достовірними та відповідають меті й завданням дисертаційної роботи, а тематика дисертаційної роботи є вкрай актуальною нинішніх умовах, оскільки спрямована на розуміння природи студентського абсентеїзму, виявлення причин і наслідків студентського абсентеїзму з соціологічної наукової призми, розглядає вплив цифрових технологій на рівень політичної участі студентів, а також враховує та оцінює вплив війни на мотиваційну складову студентів щодо участі у політичному житті країни та перспективи майбутніх змін. Під час публічного обговорення Яна Володимирівна озвучила деякі зауваження та дискусійні питання, проте підкреслила, що перелічені зауваження не є принциповими, не можуть розглядатися як суттєві недоліки дисертації і істотно впливати на загальну позитивну оцінку роботи як завершеного, оригінального, актуального наукового дослідження. На завершення Зоська Я.В. зазначила, що є достатні підстави вважати, що дисертація Крижанівської Вікторії Ігорівни на тему «Студентський абсентеїзм в інформаційному суспільстві» є самостійним, оригінальним і завершеним науковим дослідженням феномену абсентеїзму саме в області соціології, а її авторка заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки, за спеціальністю 054 – Соціологія

4. Нечітайло Ірина Сергіївна, доктор соціологічних наук, професор, професор кафедри соціології та психології Харківського національного університету внутрішніх справ, підкреслила актуальність дисертаційної роботи, методологічні особливості проведення дослідження, а також важливість отриманих висновків та запропонованих рекомендацій. Водночас Ірина Сергіївна зазначила, що деякі положення дисертації потребують уточнення, зокрема обґрунтування типології студентів, посилення існуючих висновків кількісною методологією, а також застосування теоретичних напрацювань українських соціологів. Тим не менш, Нечітайло І. С. підкреслила, що зазначені зауваження не впливають на якість дисертаційної роботи і обґрунтованість висновків, до яких дійшла здобувачка за результатами власних теоретичних розвідок та емпіричного дослідження. Вона зазначила, що у роботі виконане важливе наукове завдання, яке полягає у виявленні причин і наслідків студентського абсентеїзму як соціального феномену в інформаційному суспільстві та, на цій основі, сформульовані рекомендації щодо можливих шляхів подолання/мінімізації студентського абсентеїзму в умовах сучасного українського суспільства, а здобувачка Крижанівська Вікторія Ігорівна заслуговує на присудження їй наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки, за спеціальністю 054 – Соціологія.

5. Сокурняська Людмила Георгіївна, доктор соціологічних наук, професор, професор кафедри соціології, в.о. завідуючого кафедри соціології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, зазначила, що актуальність теми зумовлена новими соціальними потребами і запитамі, які викликані процесами діджиталізації в інформаційному суспільстві, а також соціально-політичними кризами українського суспільства, що, зокрема, стосується інтеграції молоді до соціуму та відтворюється через практики політичної та громадянської участі за таких умов. Для студентської молоді характерним є високий рівень абсентеїзму, політична пасивність та політичний інфантілізм, що потребує реагування з метою нівелювання загроз, ігнорування яких матиме негативні наслідки для функціонування суспільства. Все це робить обрану дисертанткою тему не лише теоретично евристичною, але й практично значущою, оскільки саме на молоді післявоєнне українське суспільство покладатиме ключову відповідальність за реалізацію процесів відбудови країни. Людмила Георгіївна підкреслила, що дисертанткою проведена дуже глибока робота щодо теоретичного вивчення проблематики абсентеїзму (розглянуто крізь призму 10

теоретико-методологічних підходів), хоча б науковий евристичний потенціал мало б застосування одного теоретико-методологічного підходу як для теоретичного вивчення, так і для емпіричного дослідження. Після публічного обговорення та деяких зауважень, Людмила Георгіївна зазначила, що озвучені зауваження не є критичними, вони є рекомендаціями для подальших наукових пошуків Вікторії, а здобувачка Крижанівська Вікторія Ігорівна заслуговує на присудження їй наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки, за спеціальністю 054 – Соціологія.

Результати відкритого голосування:

"За" 5 членів ради,
"Проти" 0 членів ради,
"Утримались" 0 членів ради

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує

Крижанівській Вікторії Ігорівні

(прізвище, ім'я, по батькові (у разі наявності) здобувача у давальному відмінку)

ступінь доктора філософії з галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки
(галузь знань)

за спеціальністю 054 – Соціологія

(код і найменування спеціальності відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти)

Голова разової спеціалізованої вченої ради

Сокурянська Л. Г.
(прізвище, ініціали)